

С. І. Поворознюк

Національний педагогічний університет імені М. П. Драгоманова

ЛЕКСИКО-ФРАЗЕОЛОГІЧНІ ЗАСОБИ ПЕРЕКОНАННЯ В АКАДЕМІЧНОМУ ДИСКУРСІ ІВАНА ОГІЄНКА

У статті охарактеризовано особливості академічного дискурсу; визначено найбільш продуктивні лексико-фразеологічні засоби, що виступають у ролі експлікативів переконання в академічному дискурсі Івана Огієнка, зокрема, це тематична лексика, лексичні та контекстуальні синоніми, тропейні засоби, а також народно-розмовні та книжні фразеологічні одиниці, зафіксовані в академічній промові «Українська культура».

Ключові слова: дискурс, академічний дискурс, науковий дискурс, переконання, лексико-фразеологічні засоби переконання.

На кожному етапі історичного розвитку будь-якого суспільства особлива увага звертається на формування свідомості майбутнього покоління, на виховання в молоді особистості таких характерологічних і поведінкових рис, які б дозволяли продовжувати розвиток як конкретної людини, так і суспільства, держави, в якій вона виконує певну соціальну роль. Основним методом такого виховного впливу є переконання, що сприяє коригуванню світоглядної системи молодого покоління, формуванню власної індивідуально та соціально зумовленої системи цінностей і норм, які репрезентуються через експресивні мовні засоби, зокрема, одиниці лексичного та фразеологічного рівнів. Досить ефективно лексико-фразеологічні одиниці як засоби переконання функціонують в академічному дискурсі, що характеризується науковою глибиною повідомлюваного матеріалу, точністю, аргументованістю, спрямованістю на популяризацію наукових даних суспільству та досягнення розвиваючого та виховного ефекту в процесі навчальних бесід, дискусій, наукових доповідей у колі викладацько-студентської аудиторії. У сучасній лінгвістичній науці існує ряд наукових розробок, присвячених визначенню сутності академічного дискурсу, зокрема, цей тип дискурсу розглядали такі вчені, як Белова А.Д. [1], Ільченко О.М. [4], Варенко Т.К. [2], Ветрова О.Г. [3], Шпенюк І.Є. [13], Шепітько С.В. [12]. Однак, ґрунтовного дослідження специфіки академічного дискурсу на матеріалі доробок українських науковців досі не було. Тому актуальність запропонованого дослідження полягає в необхідності дослідження мовного інвентаря українського академічного дискурсу, а отже, й у поглибленні наявних знань про характеристики аналізованого типу дискурсу.

Метою статті є окреслити межі академічного дискурсу, визначити найбільш продуктивні мовні засоби переконання в цьому різновиді дискурсу та дослідити особливості лексичних і фразеологічних засобів переконання в академічній промові Івана Огієнка «Українська культура».

Мета дослідження зумовлює виконання таких **завдань**: 1) з'ясувати сутність поняття «академічний дискурс»; 2) визначити аргументативно-експресивний потенціал лексичних і фразеологічних мовних одиниць, зафіксованих у академічному дискурсі Івана Огієнка (на матеріалі академічної промови «Українська культура»).

Проблема виокремлення академічного дискурсу з-поміж інших форм мовленнєвої взаємодії досить актуальна у сучасній лінгвістиці. Дослідники визначають академічний дискурс як «складне утворення, певний соціокультурний тип

мовленнєвої взаємодії, при якому проходить живе спілкування в рамках вищого навчального закладу між учасниками, які мають певні соціальні ролі (лектор, викладач, студент), та метою якого є передати інформацію, знання, необхідні для отримання вищої освіти» [10, с.97]. Основними рисами цього дискурсивного різновиду є такі: «висловлення учасників академічного дискурсу, зумовлені статусною, представницькою функцією комуніканта; специфічні обставини спілкування (університетське заняття); хронотопом академічного дискурсу є університет (аудиторії, лабораторії, кабінети вишів); інтерактивність (викладач – студент); інтердискурсивність (застосування попередньо отриманих знань)» [10, с.97]. Поняття академічного дискурсу «враховує ступінь відмінностей у комунікативній поведінці, мовних правилах, перевагах, способах говоріння та виборі дискурсивних стратегій певного соціального, культурного та мовного колективу, контингент якого складають студенти, вчені, викладачі, аспіранти, дослідники, науковці. Зміст дискурсу в умовах конференційного спілкування включає пресупозиції та фонові знання, усвідомлення і розуміння яких нейтралізує можливі міжкультурні бар'єри у спілкуванні, обумовлені кодуванням та декодуванням змісту академічного дискурсу» [3]. Таке академічне публічне мовлення реалізується в кількох різновидах: 1) власне наукові, теоретичні виступи: лекції, наукові доповіді та повідомлення, що містять теоретичні положення з теми певної актуальної проблеми чи питання, докази і факти, ілюстративний матеріал; 2) науково-методичні виступи: навчальні лекції, розраховані на подачу навчального матеріалу з метою підвищення професійного рівня майбутніх фахівців; 3) науково-популярні виступи: лекція-огляд, лекція екскурсія, кіно- чи телелекція тощо, в яких поєднується логічно викладений об'єктивний зміст з емоційно-експресивними доповненнями, щоб задіяти всі психічні можливості сприйняття у реципієнтів [6, с.200].

Яскравим зразком українського академічного дискурсу є промова «Українська культура» видатного політичного, громадського і церковного діяча, митрополита Української автокефальної православної церкви, мовознавця, лексикографа, історика церкви та педагога Івана Огієнка, виголошена 5 жовтня 1917 року на відкритті Українського народного університету в м. Києві. Основною метою промови науковця було як повідомлення важливих фактів з історії культури України, так і вплив на свідомість тогочасного молодого покоління, переконання його у високій вартісності та самоідентичності українського народу, виховання національно свідомих особистостей у колі викладацько-студентської аудиторії. Автор вдається до високого ступеня переконування, аргументативності дискурсу. «Переконання має складну структуру і спирається як на знання, культуру і компетенцію співрозмовника, так і на його емоції, а ефективність залежить від вибору аргументів, доцільності використання слова, звороту й певної конструкції, тембру й ритму мовлення, жести, міміки, емоційно-вольових станів комуніканта і, навіть, графічного знака, світла і кольору наочного засобу» [12, с.96].

Найбільш продуктивними засобами переконання в академічному дискурсі Івана Огієнка є лексико-фразеологічні одиниці, які виконують насамперед емоційно-впливову функцію, сприяючи формуванню в реципієнта емоційного, експресивного образу повідомлюваного й викликаючи відповідні психологічні та тілові реакції.

Важливим лексичним засобом переконання є тематична лексика, що охоплює лексико-тематичне поле «Культура українського народу», градууючись на етнокультурні сегменти: 1) лексеми на позначення частин української оселі: *Пишна природа чарівного краю нашого сама нахилиє наших мешканців до замидування у великім мистецтві, і ми бачимо орнамент на кожному кроці жит-*

та селянського: малюнки криють **сволоки й коми́ни**, містяться над **дверима та вікнами**, по **стінах хат**, оздоблюють **дерев'яний посуд**, широко розкинулись по **скринях, мисниках**, на **річах свіцьких та церковних** [7, с.26]; 2) лексеми-найменування українського народного одягу: ... **наші вишивки**, що оздоблюють **все: сорочки, очіпки, каптурі, хустки**, рушники, **фартухи**, навіть **задки на чоботях**, **наші плахти та килими**, – **все це свідчить про талановитий народ**, який і **тут утворив оригінальну культуру** [7, с.26]; 3) лексеми, що називають українські традиційні обрядодії: **Народ український утворив свої звичаї, як от родини, хрестини, похорон**, **свої вірування й переконання**, **утворив свої обставини життя**, **зачісування кіс («хохол», «оселедець»)**, **свій музичний інструмент**, **свої страви, свій танок**, – і **все таке, що надає йому оригінальності і одріжнення од інших народів** [7, с.26]; 4) лексеми-власні назви видатних діячів української науки та культури: а) українські драматурги: **Наша драматична література, що завше і в давніші віки була у нас поважною, набула собі великої ваги**. Тут ми маємо твори **Старицького, Кропивницького, Карпенка-Карого, Грінченка і силу інших** [7, с.31]; б) українські театральні діячі: **І не дивлячись на всякі заборони і погроми, театр український придбав собі почесне місце серед театрів Європи, маючи такі славні прізвища, як от Кропивницький, Саксаганський, Карпенко-Карий, Садовський, Заньковецька** [7, с.31]; в) українські науковці: **За XIX вік український народ дав велику низку славних дослідників наукових**. **І зараз українська наука може сміло ставати поруч з західною наукою**. **Нагадаю славні прізвища українців-професорів: Гулак-Артемівський, Метлинський, Костомарів, Головацький, Максимович, Бодянский, Потєбня, Драгоманів, Антонович, Пильчиків, Чубинський, Житецький, Огоновський, Багалій, Франко, Кримський, Грушевський, Суцков, Вовк, Студинський, Петров, Мордовець і велике число інших** [7, с.31].

Академічний дискурс Івана Огієнка послуговується різноплановими засобами переконання, зокрема, досить продуктивними є синоніми, як власне мовні, так і контекстуальні. Характерною особливістю аналізованого матеріалу є майстерний авторський добір одного компонента з певного синонімічного ряду. Так, для переконання реципієнтів у важливості відкриття Українського народного університету автор добирає з компонентів синонімічного ряду **вогнище – осередок** на позначення певного місця виникнення, джерела поширення чи розповсюдження чогось найбільш виразний компонент – лексему **вогнище (огнище)**, що є експресивно-характеристикою установи, яка повинна давати знання майбутнім поколінням: **Закладаються в нас нові **огнища**, що боронять рідну культуру і старо-батьківську віру од унії...** [7, с.27]; **В той же час, це з самого початку XVII віку (1615 р.) – у Києві постає велике наукове **огнище**, – славна Могилянська Академія, і до нас у науку посилають своїх крайцх синів всі православні слов'янські і неслов'янські землі, – ідуть серби, болгари, ідуть румуни, ідуть з Москви** [7, с.28]; **Нехай же нове **огнище** наше освітить нам і тепер ще тернистий наш шлях, нехай світить нам більше, бо край цього шляху вже видно...** [7, с.31]. Функцію взаємної конкретизації, уточнення виконує літературна лексема **вбрання** та її розмовний синонім **одіж**: **Подивіться на **одіж** нашу, – на **вбрання** дівоче чи парубоче, на **вбрання** жіноче та чоловіче; скільки там своєрідної краси, теї краси, що йде поруч з нашими пишними ланами та привабливою піснюю...** [7, с.27].

Одним із засобів емоційного підсилення переконування, акцентування уваги аудиторії на повідомлюваному є лексичний повтор, який актуалізує в аналізованому матеріалі семантичне навантаження лексем, що перебувають у постпозиції щодо нього: **В день великого нашого національного свята, в той**

день, коли в старому столичному місті закладається наукове **огнище**, те **огнище**, що освітить нове наше життя... [7, с.25]; *І можна тільки дивуватись, дивуватись і благоговіти, як це наш народ незвичайно тернистим шляхом досяг такої великої культури* [7, с.25]; *Скрізь, на всьому поклав цей народ свою **ознаку**, **ознаку** багатой культури й яскравой талановитості* [7, с.25].

Для підсилення емоційно-психологічного впливу академічної промови на аудиторію в аналізованому дискурсі використано тропечні засоби мови: епітети, порівняння, метафори, перифрази, оксюморон.

Так, одним із засобів експлікації переконування аудиторії у промові Івана Огієнка «Українська культура» є епітети, що в аналізованому контексті виступають словесними формами відображення національного світогляду: *А наша мова **українська**, **чарівна** наша мова, всім світом вже признана за одну з **найзвучніших**, **наймелодійніших** мов* [7, с.26]; *І такою ж солодкою, **чарівною** та **привабливою** зосталась пісня наша, ще й досі* [7, с.26].

Виклад наукових фактів у аналізованому дискурсі майстерно поєднано автором із емоційно-експресивними засобами, що базуються на співвіднесеності предмета думки та реалії, подібної до нього. Такі порівняння репрезентують авторське переконання у величч українського народу, талановитості та майстерності українців, бажання виховати національносвідоме майбутнє молоде покоління. Слово-порівняння в таких конструкціях, зафіксованих у аналізованому дискурсі, переважно є знаком-символом української культури: орел – символ відваги, сміливості, гордості (*Якраз тоді, коли заклалась була велика держава, коли сподіватись було кращого життя, татари вкрили наш край і підрізали крила **народу-орлу*** [7, с.25]); велетень – символ могутності, незламності (*Проте ж земля ця дала родючі соки **народу-велетню**, тому народові, що виріс тут своєрідним, великим та дужим, талановитим та тямучим* [7, с.25]); соловей – символ весни, волі, високого натхнення і неперевершеного таланту (*Зосталась такою [українська пісня], хоч останніми часами забороняли нам співати, гнали пісню нашу із школи, гнали із життя, а **соловей** України, **Миколі Лисенкові**, не дозволяли під нотами ставити слів, – дозволялось **видавати** самі тільки **ноти**...* [7, с.26]). Пропагування ідеї визначальної ролі столиці в науковому та суспільному житті українського народу есплікується у порівняльній конструкції зі словом-порівнянням у формі орудного відмінка: ***Київ** зробився центром української науки, став нашим **Парижем**, «**розумною головою**» як писав тоді про нього Лазар Баранович* [7, с.27].

Високо були оцінені Іваном Огієнком і культурні надбання українського народу, зокрема, його пісенна творчість, мистецька краса яких підкреслюється завдяки порівнянню лексем *пісні і рай, чари*: *Наші **пісні** – це **тихий рай**, це **привабливі чари**, ті чари, які всім світом признано за ними* [7, с.26]. А для відображення надзвичайно складного шляху української пісні протягом історії української держави для того, щоб спонукати реципієнтів до глибокого осмислення почутого, автор вдається до такого стилістичного засобу, як оксюморон: *Проте **голосно лунала і німа оця пісня*** [7, с.26].

В академічному дискурсі Івана Огієнка широкого застосування набули й тропи метафоричного типу як засоби емоційно-експресивного аргументативного впливу на аудиторію, домінуючими з-поміж яких є розгорнуті метафори. Розгорнуті метафори є складними єдностями, утвореними з декількох органічно пов'язаних мікробразів. Такі єдності, відображаючи змістовий бік мікротеми, входять подібно до інших стилістичних прийомів у арсенал засобів ідеологічного впливу [5, с.145]. Переконувальний вплив таких метафор досягається завдяки максимальній інформативності та асоціативності: *А там за тата-*

рами пішла Литва, а за Литвою Польща, а за Польщею Москва – так Україна спала з обіймів в обійми, йшла без спочинку, йшла без змоги спинитись і утворити собі по серці вільне життя... [7, с.25].

Ефективним стилістичним засобом увиразнення дійсності в промові Івана Огієнка «Українська культура» є і перифраза, що акцентує увагу реципієнтів на основних характеристиках Києва як столиці України, таким чином вказуючи на вагомість і часу, і місця, обраного для відкриття нового навчального закладу: *В день великого нашого національного свята, в той день, коли в старому столичному місті закладається наукове огнище, те огнище, що освітить нове наше життя...* [7, с.25].

Одним із ефективних мовних засобів переконання є зафіксовані в аналізованому академічному дискурсі фразеологізми, що відображають систему світоглядних норм і цінностей не тільки Івана Огієнка як вченого та викладача, а й національно-культурну картину світу всього українського народу. Так, емоційно-експресивне втілення образу України в академічному дискурсі Івана Огієнка репрезентується за допомогою фразеологізма *обітована земля*, що сприяє максимальній виразності та впливовості академічного мовлення Івана Огієнка: *обітована земля – благодатний край, де панує повний достаток; місце заповітної мрії, пристанище* [8, с.263] (*Нехай же нове огнище наше освітить нам і тепер це тернистий наш шлях, нехай світить нам більше, бо край цього шляху вже видно, вже благословило на день, вже видно обітовану землю, про яку віки марили країні сини України...* [7, с.31]).

До найбільш продуктивних фразеологічних засобів переконання слід також віднести розмовно-побутові та книжні фразеологічні одиниці, утворені шляхом нарощування вихідного слова *дорога*, а також його синонімів *шлях* і *путь*. «*Дорога*, як і *стежка*, *стежина*, *путь*, *шлях*, – і «працюючі концепти» в площині «людина – простір», і важливі фразеотворчі феномени, що єднають уявлення людини з видимими чи невидимими, уявними чи дійсними просторовими й життєвими сферами» [11, с.307]. Такі фразеологізми вжито для максимального акцентування уваги реципієнтів на складному шляху українського народу до своєї державності та незалежності, на перешкодах, які заважали успішному розвитку всіх сфер життєдіяльності українців, в тому числі й української культури. Наприклад, *заступити дорогу* (перешкоджати кому-небудь здійснити якийсь намір [8, с.489]), *хресна путь* (*нести тяжкий хрест* – терпляче зносити труднощі, все, що судилось і стало неминучим у чьомусь житті [9, с.433]), *тернистий шлях* (*шлях заріс терном* – неможливо досягти чогось бажаного [8, с.778]): *Така була наша культура за давніх віків, такою ж вона дійшла і до XIX-го віку. Але культуру нашу було перервано, її розвитку заступили дорогу. Ані оден народ не знає в своїм житті такого тернистого шляху, якого зазнали українці...* [7, с.30]; *Шлях той не йшов тихим сасм, не вів квітчастими дугами – шлях нашого народу завше був тернистим шляхом, важкою хресною пунттю, тим шляхом, що вів окривджений народ на Голгофу* [7, с.25]. З аналогічною метою вжито і фразеологізм *ставати горою*, який традиційно має значення «невідступно, всіма силами захищати, відстоювати кого-, що-небудь» [8, с.696], але в аналізованому контексті набуває антонімічного значення «перешкоджати здійсненню поставленої мети, виконанню певного наміру»: *І не дивлячись на всі перешкоди, що завше горою ставали йому на дорозі, народ український утворив своє власне життя, утворив велику своєрідну культуру* [7, с.25].

Впливовим мовним засобом формування в аудиторії негативної оцінки історичних подій, що наклали незворотній відбиток на розвиток української культури, є фраземи, базовими компонентами яких є лексеми *тягар* і *тавро*

(*тягар лягає на плечі* – хто-небудь відчуває обтяжливість якихось обов'язків [9, с.728], *накласти тавро* – впливати, діяти на кого-, що-небудь, позначатися на комусь, чомусь [9, с.420]), експресивно увіражені в академічній промові Івана Огієнка епітетами: *І ця татарська неволя навіки важким тягарем лягла нашому народові, навіки наклала йому бодюче тавро...* [7, с.25].

Отже, академічний дискурс Івана Огієнка органічно поєднує наукову точність, інформативність та експресивну виразність мовлення, що забезпечує ефективний переконувальний вплив на інституційно визначену аудиторію. Основними мовними засобами переконання в промові «Українська культура» є лексичні та фразеологічні одиниці, що виконують як інформаційну, так і прагматичну функції. Перспективність подальших досліджень полягає у необхідності детальнішого обґрунтування поняття «академічний дискурс» у лінгвістиці та виявлення особливостей індивідуального стилю Івана Огієнка як майстра академічного слова.

Список використаних джерел:

1. Белова А.Д. Поняття «стиль», «жанр», «дискурс», «текст» у сучасній лінгвістиці / А.Д. Белова // Іноземна філологія. – К. : КНУ імені Т. Шевченка, 2002. – Вип. 32. – С. 11-14.
2. Варенко Т.К. Особливості академічного дискурсу в англійській та українській мовах (на базі контенту веб-сайтів вnz України та англомовних країн) [Електронний ресурс] / Т.К. Варенко. – Харків, 2013. – Режим доступу: <http://naub.ua.edu.ua/2013/osoblyvosti-akademichnoho-dyskursu-v-anhlijskij-ta-ukrajinskij-movah-na-bazi-kontentu-veb-sajtiv-vnz-ukrajiny-ta-anhlomovnyh-krain>.
3. Ветрова О.Г. Культура научного обшчення: хеджинг в академічеськом дискурсе [Електронний ресурс] / О.Г. Ветрова // International Scientific Analytical Project. – Режим доступу: <http://gisap.eu/ru/node/5638>.
4. Ільченко О.М. Етикет англомовного наукового дискурсу : [монографія] / О.М. Ільченко. – К. : Політехніка, 2002. – 288 с.
5. Лузина Л.Г. Язык как средство идеологического воздействия: лингвопрагматический аспект / Л.Г. Лузина. – М. : ИНИОН, 1983. – 250 с.
6. Мацько Л.І. Риторика : навчальний посібник / Л.І. Мацько, О.М. Мацько. – К. : Вища школа, 2003. – 311 с.
7. Огієнко І. Українська культура: академічна промова на одкритті Українського Народного Університету в Київi (5.Х.1917) / І. Огієнко // Наука і суспільство. – 1990. – №11. – С. 25-31.
8. Словник синонімів української мови : в 2 т. / [А.А. Бурячок, Г.М. Гнатюк, С.І. Головашук та ін.]. – К. : Наукова думка, 1999-2000. – Т. 1. А – Н. – 1040 с.
9. Словник синонімів української мови : в 2 т. / [А.А. Бурячок, Г.М. Гнатюк, С.І. Головашук та ін.]. – К. : Наукова думка, 1999-2000. – Т. 2. О – Я. – 960 с.
10. Сушкова Н. Усний англомовний академічний дискурс: структура, семантика та прагматика / Н. Сушкова // Humanities & Social Sciences 2009. – Lviv, 2009. – 14-16 May. – P. 97-98.
11. Ужченко В.Д. Фразеологія сучасної української мови : навчальний посібник / В.Д. Ужченко, Д.В. Ужченко. – К. : Знання, 2007. – 494 с.
12. Халчанська О. Мовні засоби ефективності переконання під час спілкування / О. Халчанська // Філологічні науки. – 2013. – №15. – С. 95-101.
13. Шепітько С.В. Науковий via академічний дискурс: питання типології / С.В. Шепітько // Вісник Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна. Сер.: Романо-германська філологія. Методика викладання іноземних мов. – 2014. – №1102. – Вип. 77. – С. 76-80.
14. Шпенюк І.Є. Науково-академічний дискурс: сутність та лінгвокультурна специфіка [Електронний ресурс] / І.Є. Шпенюк. – Режим доступу: http://www.philology.kiev.ua/library/zagal/Movni_i_konceptualni_2010_29/372_377.pdf.

This article describes the features of academic discourse. The most productive lexical and phraseological means acting as eksplikants of belief in the academic discourse of Ivan Ogiyenko are defined. It contains a thematic vocabulary, lexical and contextual synonyms, and tropeychni means, besides national spoken and bookish phraseological units are recorded in the academic report «Ukrainian culture».

Key words: discourse, academic discourse, scientific discourse, persuasion, lexical and phraseological units of persuasion, lexical and phraseological means of belief.

Отримано: 18.10.2016 р.

УДК 811.161.2:38

В. Ф. Погребенник

Національний педагогічний університет імені М. П. Драгоманова

КОРЕЛЯТ «ПИСЬМЕННИК І РІДНА МОВА» У «НАУЦІ ПРО РІДНОМОВНІ ОБОВ'ЯЗКИ» ІВАНА ОГІЄНКА

У статті розглядаються погляди Івана Огієнка на розвиток і значення національної літературної мови, мовної практики письменників, багатство їх мовно-стильової палітри, на головну функцію літературної мови – бути джерелом національної єдності.

Ключові слова і словосполучення: національна культура, літературна, народна і місцева мова, письменницький праксис, мовний узус, неологізм, архаїзм.

Створена в екзилі у міждисциплінарному літературно- та мовознавчому ключі та вперше видана у варшавському часописі «Рідна мова», праця Івана Огієнка «Наука про рідномовні обов'язки» (1935) цінна і прикметна, зокрема, плеканням ідеалів самостійності й соборності України, безперешкодного розвитку її культури, мови й духовності. Названа брошура вводить у коло постійних творчих інтересів автора не тільки 30-х рр., коли він як редактор «Рідної мови» обговорював її у низці статей («Без спільної літературної мови нема нації, для одного народу – одна літературна мова», «Всеукраїнська літературна мова й мова наших дитячих видань», «Для одного народу – одна наукова термінологія»).

У них він однозначно й концептуально ствердив доцентрову консолідуючу силу єдиної літературної мови народу, адже, як це сформулювала С. Сохаська у розвідці «Ідея соборності в культурологічній спадщині Івана Огієнка», вона зміцнює таке потрібне Україні й сьогодні «почуття національної єдності, формує психіку, розвиває мораль, плекає свідомість» [1, с.29]. Тому громадський і державний діяч, учений і письменник висунув гасло, котрого дотримувався все життя: «Для одного народу – одна літературна мова і один правопис» (а зараз мало не кожний часопис має свої правописні й інші норми!). Воно народилось у його ідейному універсумі значно раніше, ніж у 30-х рр., а визріло у роки Національної революції як наслідок розмислу про єдність нації, злітовану мовою, й успадкованим в І. Франка ідеалом поступу: «Мова, писав І. Огієнко 1918 р., – це не тільки форма культурного життя нації, а й спосіб і форма «національного організування».

Після декалогічної частини брошури, спроектованої на кожного свідомого громадянина, й утверджуючої важливої для автора ідеї необхідної мовленнєвої, орфоепічної й правописної єдності усього українського народу, «Наука...» концентрується довкола актуальних проблем мовотворчості у національному